

BÁO CÁO**Báo cáo tổng kết thực hiện Chiến lược phát triển thanh niên
ngành y tế giai đoạn 2011-2020****Kính gửi: Bộ Nội Vụ****I. ĐẶC ĐIỂM TÌNH HÌNH**

Bộ Y tế có 20 Vụ, Cục và 83 đơn vị trực thuộc. Đoàn thanh niên các đơn vị là đoàn cơ sở trực thuộc Đoàn Khối, các Thành đoàn, các Tỉnh đoàn. Tại cơ quan Bộ Y tế, tỷ lệ công chức dưới trong độ tuổi thanh niên (dưới 30) tuổi chỉ 3%, cán bộ trẻ trong độ tuổi từ 30 đến 40 tuổi chiếm gần 40%.

Bộ Y tế có chức năng, nhiệm vụ của cơ quan trong thực hiện quản lý nhà nước về thanh niên và công tác thanh niên, được giao các nhiệm vụ chính:

- Tuyên truyền, giáo dục nâng cao chất lượng chăm sóc sức khỏe cho thanh niên, tổ chức tư vấn cho thanh niên về dinh dưỡng, sức khỏe tinh thần, sức khỏe sinh sản, kỹ năng sống; tổ chức triển khai thực hiện có hiệu quả Đề án Tổng thể phát triển thể lực, tầm vóc người Việt Nam giai đoạn 2011 – 2030 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 641/QĐ-TTg ngày 28 tháng 4 năm 2011; Quyết định 2474/QĐ-TTg ngày 30/12/2011 Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2011 – 2020; Quyết định số 1042 /QĐ-TTg ngày 17/7/2017 của Thủ tướng Chính phủ Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn II (2016 - 2020);

- Chủ trì và phối hợp với các sở, ban, ngành, có liên quan cụ thể hóa và triển khai thực hiện có hiệu quả Chương trình Phòng chống HIV/AIDS, cai nghiện ma túy trong thanh niên; đặc biệt đẩy mạnh công tác truyền thông, nâng cao nhận thức, hiểu sâu tác hại của HIV/AIDS của các loại ma túy, tác hại của thuốc lá, bia rượu gây nên cho thanh niên, để thanh niên tự giác và chủ động phòng chống nhằm hạn chế tối đa số người mới bị nhiễm HIV/AIDS, số người nghiện ma túy và giảm số người nghiện thuốc lá trên địa bàn thành phố.

II. MỘT SỐ KẾT QUẢ THỰC TRIỂN KHAI THỰC HIỆN QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ CÔNG TÁC THANH NIÊN**1. Công tác xây dựng và ban hành văn bản hướng dẫn thực hiện Chiến lược Quốc gia về thanh niên**

Để thực hiện Luật Thanh niên và Chiến lược Quốc gia về thanh niên giai đoạn 2011-2020, Bộ Y tế đã ban hành Quyết định số 3274/QĐ - BHYT ngày 28/8/2014 ban hành Chương trình phát triển thanh niên ngành Y tế giai đoạn

2014-2020 và nhiều văn bản hướng dẫn thực hiện công tác Thanh niên liên quan đến lĩnh vực Y tế:

- Quyết định số 4617/QĐ-BYT ngày 16/11/2007 của Bộ trưởng Bộ Y tế về Hướng dẫn cung cấp dịch vụ sức khỏe thân thiện với Vị thành niên và thanh niên.

- Quyết định số 2010/QĐ-BYT ngày 07/6/2006 của Bộ Y tế về việc ban hành Kế hoạch tổng thể quốc gia về bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe vị thành niên và thanh niên Việt Nam giai đoạn 2006-2010, định hướng đến 2020.

- Quyết định số 4617/QĐ-BYT ngày 16/11/2007 của Bộ Y tế hướng dẫn cung cấp dịch vụ sức khỏe thân thiện với vị thành niên và thanh niên.

- Hướng dẫn quốc gia về các dịch vụ chăm sóc sức khỏe sinh sản (Quyết định số 4620/QĐ-BYT ngày 25/11/2009 và Quyết định số 4128/QĐ-BYT ngày 29/7/2016) trong đó có nội dung Sức khỏe sinh sản vị thành niên và thanh niên.

- Tham mưu cho Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 2013/QĐ-TTg ngày 14/01/2011 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Chiến lược Dân số và Sức khỏe sinh sản (SKSS) Việt Nam giai đoạn 2011-2020. Trong các mục tiêu của Chiến lược có Mục tiêu 8: Cải thiện SKSS của người chưa thành niên và thanh niên với các chỉ tiêu như: Tăng tỷ lệ điểm cung cấp dịch vụ chăm sóc SKSS thân thiện với vị thành niên và thanh niên lên 50% tổng số điểm cung cấp dịch vụ CSSKSS vào năm 2015 và 75% vào 2020; Giảm 20% số vị thành niên có thai ngoài ý muốn vào năm 2015 và giảm 50% vào năm 2020.

- Quyết định số 906/QĐ-BYT của Bộ trưởng Bộ Y tế ngày 15/3/2017 Về việc phê duyệt Đề án Tăng cường tư vấn và cung cấp dịch vụ Dân số - Kế hoạch hóa gia đình cho vị thành niên/thanh niên giai đoạn 2016 – 2020.

- Thực hiện Luật Trẻ em (bao gồm cả lứa tuổi vị thành niên), Bộ y tế đã ban hành Thông tư số 33/2017/TT-BYT ngày 01/8/2017 Quy định về tư vấn, hỗ trợ trẻ em chăm sóc sức khỏe sinh sản phù hợp với độ tuổi.

- Hàng năm, Bộ Y tế Ban hành Kế hoạch hoạt động Thanh niên ngành Y tế và tổ chức triển khai hoạt động cũng như tiến hành kiểm tra công tác Thanh niên tại các đơn vị trực thuộc và sở Y tế các địa phương.

2. Việc lồng ghép chính sách phát triển thanh niên khi xây dựng chiến lược, chương trình, kế hoạch phát triển của ngành.

- Bộ Y tế đã lồng ghép nội dung chỉ đạo, hướng dẫn việc triển khai Đề án vào các Kế hoạch công tác phổ biến, giáo dục pháp luật của ngành y tế hàng năm (Kế hoạch số 229/KH-BYT ngày 11/3/2011; Kế hoạch 385/KH-BYT ngày 04/5/2012; Kế hoạch số 128/KH-BYT ngày 11/3/2013, Quyết định số 5479/QĐ-BYT ngày 31/12/2013, Quyết định 5353/QĐ- BYT ngày 26/12/2014). Các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn công tác phổ biến, giáo dục pháp luật nhằm nâng cao ý thức pháp luật cho thanh thiếu niên đã được triển khai đến tất cả các đơn vị trong ngành y tế, đặc biệt tại các cơ sở đào tạo thuộc ngành y tế.

- Bộ Y tế phối với Bộ Giáo dục và đào tạo tổ chức đánh giá kết quả hoạt động Giáo dục Giới - Bình đẳng giới trong chăm sóc sức khỏe sinh sản vị thành niên cho học sinh THPT qua hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp tại 10 tỉnh có tỷ lệ mất cân bằng giới tính khi sinh cao nhất (Hưng Yên, Hải Dương, Bắc Ninh, Bắc Giang, Nam Định, Hòa Bình, Hải Phòng, Vĩnh Phúc, Quảng Ninh, Quảng Ngãi) làm căn cứ đề xuất kế hoạch giai đoạn 2015 - 2020. Tổ chức Hội thảo chia sẻ kinh nghiệm Giáo dục giới, bình đẳng giới trong chăm sóc sức khỏe sinh sản vị thành niên cho học sinh Trung học phổ thông qua hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp và tổng kết Chương trình phối hợp giữa Tổng Cục Dân số kế hoạch hóa gia đình..

- Phối hợp với Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong công tác kế hoạch hóa gia đình: Căn cứ nội dung chương trình phối hợp, Trung ương Đoàn đã triển khai những nội dung phối hợp đã được hai bên ký kết tới các tỉnh, thành đoàn. Chỉ đạo các cơ sở đoàn huy động nguồn lực, lồng ghép triển khai các hoạt động tuyên truyền công tác dân số kế hoạch hóa gia đình tại địa phương. Ban hành hướng dẫn các hoạt động hưởng ứng Tháng hành động quốc gia về Dân số 26/12; tổ chức hưởng ứng Ngày dân số Thế giới 11/7. Bộ Y tế phối hợp với Quỹ Dân số Liên hợp quốc (UNFPA) tiến hành điều tra quốc gia về sức khỏe sinh sản/sức khỏe tình dục của vị thành niên/thanh niên. Trên cơ sở kết quả điều tra này, Bộ Y tế sẽ phối hợp với các chuyên gia quốc tế, trong nước và UNFPA xây dựng Kế hoạch quốc gia về chăm sóc sức khỏe sinh sản vị thành niên/thanh niên giai đoạn 2017-2025.

- Bộ Y tế cũng đang đề xuất để có Chương trình Kế hoạch hóa gia đình riêng cho đối tượng chưa lập gia đình, trong đó có vị thành niên/thanh niên, nhằm cải thiện sức khỏe sinh sản/sức khỏe tình dục cho nhóm tuổi này.

3. Việc phân công đầu mối, tổ chức bộ máy thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về công tác thanh niên.

- Bộ Y tế phân công một Thứ trưởng làm đầu mối phụ trách, giúp Bộ trưởng thực hiện chỉ đạo nhiệm vụ quản lý nhà nước về công tác thanh niên. Vụ Tổ chức cán bộ được Bộ trưởng giao làm đầu mối, phân công một Phó Vụ trưởng và một chuyên viên thực hiện các nhiệm vụ tham mưu công tác quản lý nhà nước về thanh niên. Các Sở Y tế đã phân công 01 chuyên viên thuộc Phòng Tổ chức cán bộ phối hợp thực hiện nhiệm vụ triển khai Chương trình phát triển Thanh niên triển khai Quyết định 3274/QĐ-BYT ngày 28/08/2014 của Bộ Y tế về Chương trình phát triển thanh niên ngành Y tế giai đoạn 2014 – 2020 và các Quyết định về công tác Thanh niên trên địa bàn. Các đơn vị sự nghiệp Y tế đều có cán bộ phụ trách công tác thanh niên. Tuy nhiên tại các đơn vị này công tác thanh niên được lồng ghép với công tác Đoàn.

- Ngày 06/6/2017, Bộ trưởng Bộ Y tế ký Quyết định số 2322/QĐ-BYT về việc thành lập Ban Chỉ đạo triển khai công tác Thanh niên trong ngành Y tế do một Thứ trưởng làm Trưởng ban. Ban Chỉ đạo có nhiệm vụ chỉ đạo và triển khai thực hiện Chương trình phát triển thanh niên ngành Y tế giai đoạn 2014-2020 theo mục tiêu, nội dung Quyết định số 2474/QĐ-TTg ngày 30/12/2011 của Thủ tướng Chính phủ Phê duyệt Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn

2011-2020 và Quyết định số 3274/QĐ-BYT ngày 28/8/2014 của Bộ Y tế ban hành Chương trình phát triển thanh niên ngành Y tế giai đoạn 2014-2020

- Ngày 10/8/2018, Bộ Y tế ban hành Quyết định số 4959/QĐ-BYT về việc thành lập Câu lạc bộ Bí thư đoàn các đơn vị ngành Y tế Việt Nam. Câu Lạc bộ Bí thư đoàn các đơn vị ngành Y tế chính là cánh tay nối dài cùng với Ban chỉ đạo công tác thanh niên phát triển các hoạt động công tác thanh niên trong toàn ngành.

4. Công tác tuyên truyền, phổ biến Luật thanh niên

Bộ Y tế đã tổ chức hội nghị quán triệt và triển khai Luật thanh niên, Nghị định số 120/2007/NĐ-CP cho đội ngũ công chức thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về thanh niên với các đối tượng là lãnh đạo phụ trách công tác thanh niên và công chức, viên chức chuyên trách, kiêm nhiệm về công tác thanh niên đối với các đơn vị trực thuộc và Sở Y tế các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương trong các lớp tập huấn kỹ năng nghiệp vụ tổ chức cán bộ, quy tắc ứng xử trong ngành Y tế.

Trong thời gian qua, từ nguồn kinh phí của Chương trình mục tiêu quốc gia về Y tế, Chương trình mục tiêu Y tế - Dân số và các nguồn tài trợ khác nhau (UNFPA, WHO, MSI,...) các điểm cung cấp dịch vụ thân thiện với vị thành niên, thanh niên đã thiết lập và duy trì hoạt động, trong đó tập trung vào việc thông tin giáo dục truyền thông và truyền thông vận động; Đào tạo nâng cao năng lực; Xây dựng và duy trì các Câu lạc bộ sức khỏe sinh sản tại cộng đồng (gần các khu công nghiệp có nhiều lao động di cư), Góc thân thiện với vị thành niên/thanh niên trong các trường học; Tổ chức các điểm cung cấp dịch vụ sức khỏe thân thiện với vị thành niên tại các cơ sở y tế; Giám sát hỗ trợ nâng cao chất lượng dịch vụ. Ngoài hoạt động trực tiếp do Ngành Y tế triển khai, Bộ Y tế cũng phối hợp chặt chẽ với các Bộ/ngành, tổ chức đoàn thể, các phương tiện truyền thông đại chúng để triển khai các hoạt động truyền thông, tư vấn về SKSS/sức khỏe tình dục cho vị thành niên/thanh niên như Bộ Công an, Bộ Quốc phòng, Bộ Giáo dục đào tạo, Trung ương Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp phụ nữ, Hội Nữ Hộ sinh, Hội Kế hoạch hóa gia đình, Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Thông tấn xã Việt Nam. Đến nay đã có 285 câu lạc bộ và góc thân thiện tổ chức cung cấp thông tin, tư vấn cho vị thành niên/thanh niên về sức khỏe sinh sản; Gần 200 điểm cung cấp dịch vụ thân thiện với vị thành niên/thanh niên (bao gồm cả dịch vụ lâm sàng).

Hàng năm, Bộ Y tế phối hợp với các địa phương tổ chức các lớp đào tạo cho hướng dẫn viên về chăm sóc sức khỏe sinh sản cho vị thành niên/thanh niên tại trường học và các khu công nghiệp, hơn 2.550 buổi sinh hoạt theo chủ đề về chăm sóc sức khỏe sinh sản cho vị thành niên/thanh niên tại trường học và các khu công nghiệp. Phối hợp với Hội Kế hoạch hóa gia đình tổ chức các cuộc giao lưu, cuộc thi tìm hiểu về sức khỏe sinh sản vị thành niên/thanh niên với sự tham gia của học sinh các trường phổ thông cơ sở và phổ thông trung học. Phối hợp với Hội Nữ hộ sinh tổ chức các lớp tập huấn giảng viên về kỹ năng tổ chức các buổi sinh hoạt theo chủ đề về chăm sóc sức khỏe sinh sản cho vị thành niên/thanh niên tại một số tỉnh.

Mặc dù các địa phương đã rất nỗ lực triển khai các hoạt động truyền thông cả ở trường học và cộng đồng cũng như nâng cao chất lượng dịch vụ thân thiện với vị thành niên/thanh niên nhưng việc liên kết giữa các cơ sở truyền thông, tư vấn với cơ sở cung cấp dịch vụ lâm sàng còn nhiều hạn chế; nhu cầu về thông tin, chăm sóc chăm sóc sức khỏe sinh sản của thanh niên làm việc trong các khu công nghiệp là rất lớn và hầu như chưa được đáp ứng.

Nhằm nâng cao năng lực cho công chức, viên chức làm công tác quản lý nhà nước về thanh niên, hàng năm Bộ Y tế tổ chức các Hội nghị tập huấn công tác thanh niên :

+ Năm 2017 Bộ Y tế tổ chức Hội nghị tập huấn công tác Thanh niên ngành Y tế kết hợp phát động thành lập câu lạc bộ Bí thư đoàn các đơn vị trực thuộc ngành Y tế tại tỉnh Ninh Bình tại Trường Đại học Y, Dược Thánh phố Hồ Chí Minh và tại Bệnh viện Phục sản Trung ương.

+ Năm 2018, Bộ Y tế tổ chức Hội nghị công tác thanh niên và ra mắt câu lạc bộ Bí thư đoàn các đơn vị trực thuộc ngành Y tế tại Thành phố Đà Nẵng.

+ Năm 2019, Bộ Y tế tổ chức tập huấn công tác thanh niên và phát động phong trào nghiên cứu khoa học của cán bộ trẻ ngành y tế.

+ Năm 2020, Bộ Y tế dự kiến tổ chức Hội nghị tập huấn và chuỗi các hội nghị về phong trào nghiên cứu khoa học của thanh niên và cán bộ trẻ trong ngành Y tế vào tháng 7-8/2020.

5. Triển khai thực hiện phong trào thanh niên xung kích, vì sức khỏe cộng đồng

Bộ Y tế Chỉ đạo Hội Thầy thuốc trẻ Việt Nam phối hợp với các đơn vị, địa phương phát động trong Thầy thuốc trẻ cả nước phong trào “Thầy thuốc trẻ làm theo lời Bác, tình nguyện vì sức khỏe cộng đồng” với 03 chương trình: “Thầy thuốc trẻ học tập, rèn luyện, nâng cao y đức”, “Thầy thuốc trẻ sáng tạo trong nghiên cứu khoa học”, “Thầy thuốc trẻ vì sức khỏe cộng đồng”; tập trung triển khai công tác củng cố và phát triển tổ chức Hội, mở rộng mặt trận đoàn kết, tập hợp Thầy thuốc trẻ với phương châm linh hoạt, hiệu quả, trên cơ sở giữ vững tôn chỉ, mục đích và vai trò nòng cốt chính trị của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam. Có nhiều hoạt động nổi bật trong năm 2019 như sau:

- Với mục tiêu kêu gọi cộng đồng tham gia hiến máu tình nguyện, mang thông điệp hiến máu cứu người đến với cộng đồng, Hoạt động hiến máu tình nguyện trong thanh niên tiếp tục được các cấp Hội quan tâm ; một số đơn vị tiêu biểu Hà Nội, Quảng Nam, Nam Định, các tỉnh khu vực Tây Nguyên, khu vực Đông Nam Bộ, đồng bằng sông Tiền, đồng bằng sông Hậu,... xây dựng các đội thanh niên ứng trực tình nguyện hiến máu, ngân hàng dự trữ máu, ngân hàng máu sống, máu hiếm; phối hợp tổ chức các ngày hội hiến máu tình nguyện như Lễ hội xuân hồng, Chủ nhật đỏ, Hành trình đỏ thông qua đó tổ chức tuyên truyền, biểu dương, tôn vinh các đội hình và cá nhân xuất sắc trong công tác hiến máu tình nguyện.

- Ngoài ra, thanh niên ngành y tế còn tham gia nhiều hoạt động tình nguyện vì an sinh xã hội, phát triển cộng đồng được tổ chức rộng khắp, thu hút đông đảo hội viên và các tầng lớp thầy thuốc trẻ và thanh niên tham gia, tiêu biểu như chương trình “Hành trình Thầy thuốc trẻ tình nguyện” tổ chức tại 19 Tỉnh/Thành phố trên cả nước, tổ chức khám và tặng quà, sàng lọc các bệnh không lây nhiễm cho 17.800 người dân, hành trình còn đi kèm các hoạt động như mổ mắt miễn phí, tặng tay chân giả cho người khuyết tật và tư vấn dinh dưỡng, tặng sữa cho hơn 20.000 người dân trên địa bàn Tỉnh/ Thành phố tổ chức. Ngày 7/04/2019, tại khu vực trước vườn hoa Tượng đài Lý Thái Tổ, Bộ Y tế phối hợp với Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh chỉ đạo Hội Thầy thuốc trẻ Việt Nam tổ chức Lễ mít tinh hưởng ứng Chương trình Sức khỏe Việt Nam do Thủ tướng Chính phủ phát động và tuyên dương Thầy thuốc trẻ Việt Nam tiêu biểu lần thứ VIII nhân Ngày Sức khỏe thế giới (7/4/2019). Chương trình có sự tham gia của hơn 500 thầy thuốc trẻ trên địa bàn Thành phố cùng gần 5.000 đoàn viên thanh niên Thủ đô. Chương trình đã tổ chức khám sàng lọc, tầm soát và tư vấn cho 2.998 bệnh nhân, nhiều người dân đi từ các tỉnh Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh và các tỉnh lân cận của thành phố Hà Nội, có một số là người nước ngoài. Nhân dịp kỷ niệm 129 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19/05/1890 - 19/05/2019), ngày 19/05/2019, tại Thủ đô Hà Nội, Trung ương Hội Thầy thuốc trẻ Việt Nam đã tổ chức Lễ phát động “Hành trình Thầy thuốc trẻ làm theo lời Bác, tình nguyện vì sức khỏe cộng đồng” năm 2019 và cuộc thi “Đi bộ vì sức khỏe - walk your health”. Ngay tại Lễ phát động, Hội đã nhận 02 kỷ lục Việt Nam, gồm: “Chương trình có số người được khám bệnh, sàng lọc bệnh mạn tính nhiều nhất trong 01 ngày” với số lượng khám bệnh trên cả nước là 103.000 lượt người, và “Chương trình đi bộ có số người tham gia nhiều nhất trong 01 ngày” với hơn 50.000 người tham gia đi bộ vì sức khỏe.

- Bộ Y tế phối hợp với Trung ương Hội Thầy thuốc trẻ, Hội Chữ Thập đỏ Việt Nam, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam tổ chức Chiến dịch khám chữa bệnh nhân đạo và chăm sóc sức khỏe cộng đồng Thường xuyên tổ chức các chương trình khám bệnh, cấp phát thuốc miễn phí trong năm cho khoảng 20.000 lượt người của nhiều địa phương như tỉnh Bình Định, huyện Vị Xuyên-Hà Giang, huyện Mường Nhé- Điện Biên, tỉnh Đồng Tháp, huyện đảo Côtô –Quảng Ninh, học sinh các trường THCS trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa, tỉnh Phú Thọ, Hải Dương, Tây Ninh...; phát động tổ chức “Ngày hội Thầy thuốc trẻ làm theo lời Bác, tình nguyện vì sức khỏe cộng đồng” năm 2019 đồng loạt trong cả nước, với nhiều hoạt động an sinh xã hội ý nghĩa, tạo hiệu ứng tốt, lan tỏa trong xã hội tinh thần sống đẹp vì cộng đồng.

- Năm 2019, Trung ương Hội thầy thuốc trẻ Việt Nam Trung ương Hội liên hiệp Thanh niên Việt Nam, Trung ương Hội Thầy thuốc trẻ Việt Nam phối hợp cùng Hội liên hiệp Thanh niên thành phố Hà Nội tổ chức “Ngày hội vì cộng đồng - Ngày thế giới phòng chống bệnh đái tháo đường” năm 2019, với chủ đề: Hành động sớm vì một cộng đồng khỏe mạnh (phòng chống bệnh Đái tháo đường, bệnh Phổi tắc nghẽn mạn tính & bệnh Ung thư) và Lễ trao giải cuộc thi “Đi bộ vì sức khỏe - Walk for your health” ngày 23/11/2019.

- Tháng 3 năm 2019 Ban Chỉ đạo thanh niên ngành y tế phối hợp với Đoàn thanh niên cơ quan Bộ và Câu lạc bộ bí thư Đoàn các đơn vị thuộc Bộ Y tế tổ chức Hội nghị chuyên đề về truyền thông Kháng kháng sinh trong đoàn viên, thanh niên và thầy thuốc trẻ tại Tp. Hồ Chí Minh với chủ đề “phát huy vai trò của tuổi trẻ ngành y tế việc nam trong việc phòng, chống đề kháng kháng thuốc” nhằm tạo môi trường giao lưu, chia sẻ và học hỏi kinh nghiệm trong công tác chuyên môn và công tác thanh niên giữa Bí thư Đoàn các đơn vị ngành Y tế Việt Nam; tạo điều kiện giao lưu, bồi dưỡng lòng yêu ngành, yêu nghề trong lực lượng đoàn viên, thành niên và Thầy thuốc trẻ, sinh viên ngành y tế.

III. Kết quả triển khai Quyết định số 1042 /QĐ-TTg ngày 17/7/2017 của Thủ tướng Chính phủ Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn II (2016 - 2020): Nâng cao sức khỏe, thể lực, tầm vóc, kỹ năng sống cho thanh niên.

1. Chiều cao bình quân của thanh niên 18 tuổi

Để nâng cao tầm vóc con người Việt Nam, Bộ Y tế đã tham mưu và được Chính phủ phê duyệt Chiến lược quốc gia về dinh dưỡng giai đoạn 2011 đến 2020; Chương trình sữa học đường cải thiện tình trạng dinh dưỡng góp phần nâng cao tầm vóc trẻ em mẫu giáo và tiểu học đến năm 2020. Bộ Y tế cũng đã ban hành Thông tư số 31/2019/TT-BYT ngày 5/12/2019 quy định yêu cầu đối với các sản phẩm sữa tươi sử dụng trong Chương trình Sữa học đường.

Hiện nay, trên cả nước có hơn 20 tỉnh, thành triển khai chương trình "Sữa học đường" và đạt được những kết quả bước đầu. Chương trình sẽ giúp trẻ em xây dựng thói quen uống sữa hàng ngày và hiểu rõ lợi ích dinh dưỡng của khẩu phần ăn đối với cơ thể, từ đó hình thành thói quen ăn uống lành mạnh, khoa học. Chương trình "Sữa học đường" được thực hiện thể hiện sự chung tay của nhà nước, các cơ quan chuyên môn, các doanh nghiệp để cải thiện tình trạng dinh dưỡng cho trẻ em và hướng đến nâng cao tầm vóc cho người Việt.

Kết quả đến nay, chiều cao trung bình của nam thanh niên Việt Nam đạt 164,4cm và của nữ thanh niên là 153,4cm, thấp hơn so với chuẩn của Tổ chức Y tế thế giới lần lượt là 13,1 cm và 10,7cm. Tầm vóc, thể lực của người Việt Nam chậm cải thiện và thấp hơn so với trung bình của nhiều quốc gia trong khu vực, cần có nhiều hơn nữa những nỗ lực của cả hệ thống để cải thiện chiều cao và tầm vóc của thanh niên Việt Nam.

Trong giai đoạn tiếp theo, để tiếp tục nâng cao tầm vóc, thể lực con người Việt Nam, Bộ Y tế đã tham mưu Chính phủ ban hành phê duyệt Chiến lược Quốc gia về dân số Việt Nam đến năm 2030 với mục tiêu: Chiều cao người Việt Nam 18 tuổi đối với nam đạt 168,5 cm, nữ đạt 157,5 cm;

2. 70% thanh niên, vị thành niên được trang bị kiến thức, kỹ năng về sức khỏe, sức khỏe sinh sản, sức khỏe tình dục

- Hàng năm, Bộ Y tế phối hợp với các địa phương tổ chức hơn 100 lớp tập huấn cho hướng dẫn viên về chăm sóc sức khỏe sinh sản cho vị thành niên/thanh niên tại trường học và các khu công nghiệp, hơn 3.000 buổi sinh hoạt theo chủ

đề về chăm sóc sức khỏe sinh sản/sức khỏe tình dục cho vị thành niên/thanh niên tại trường học và các khu công nghiệp. Phối hợp với Hội Kế hoạch hóa gia đình tổ chức các cuộc giao lưu, cuộc thi tìm hiểu về sức khỏe sinh sản vị thành niên/thanh niên với sự tham gia của học sinh các trường phổ thông cơ sở và phổ thông trung học. Phối hợp với Hội Nữ hộ sinh tổ chức các lớp tập huấn giảng viên về kỹ năng tổ chức các buổi sinh hoạt theo chủ đề về chăm sóc sức khỏe sinh sản cho vị thành niên/thanh niên tại một số tỉnh.

- Ngoài các hoạt động được triển khai lồng ghép với các hoạt động khác của công tác dân số nói chung, việc triển khai các hình thức tư vấn, tuyên truyền, cung cấp kiến thức một cách chuyên biệt cho thành niên/thanh niên cũng được chú trọng trong giai đoạn 2016-2020. Cụ thể:

+ Các câu lạc bộ sức khỏe sinh sản/kế hoạch hóa gia đình được thiết kế thân thiện, phù hợp với đặc tính của lứa tuổi thành niên/thanh niên, gồm các câu lạc bộ đặt tại nhà trường, khu công nghiệp/khu chế xuất và khu lưu trú/khu dân cư: từ 1.864 câu lạc bộ năm 2016 tăng lên 2.700 câu lạc bộ vào năm 2020.

+ Số điểm cung cấp dịch vụ thân thiện với thành niên/thanh niên: từ 1.887 điểm của năm 2016 tăng lên 2.800 điểm vào năm 2020.

+ Hoạt động tư vấn và khám sức khỏe trước khi kết hôn được triển khai tại 63/63 tỉnh (494 huyện và 3.523 xã). Đến hết năm 2019, triển khai tư vấn 884.200 đối tượng và khám sức khỏe 99.350 đối tượng. Đẩy mạnh lồng ghép với các nội dung can thiệp giảm tải hôn, hôn nhân cận huyết thống.

3. Giảm 70% tỷ lệ sinh con ở tuổi vị thành niên so với năm 2015

- Theo báo cáo tổng kết công tác chăm sóc sức khỏe sinh sản, số phụ nữ có thai năm 2015 là 1.896.369 trường hợp, trong đó vị thành niên có thai là 48.850 trường hợp (chiếm 2,6%); năm 2016 là 2.312.581 trường hợp, trong đó vị thành niên có thai là 60.955 trường hợp (chiếm 2,6%); năm 2017 là 2.292.150 trường hợp, trong đó vị thành niên có thai là 59.561 trường hợp (chiếm 2,6%); năm 2018 là 2.210.765 trường hợp, trong đó vị thành niên có thai là 53.810 trường hợp (chiếm 2,43%); năm 2019 là 1.969.240 trường hợp, trong đó vị thành niên có thai là 46.837 trường hợp (chiếm 2,38%). Tỷ suất sinh lứa tuổi 15-19 qua các năm 2017, 2018, 2019 lần lượt là khoảng 32‰, 27‰, 35‰.

- Việc tư vấn về nội dung dân số kế hoạch hóa gia đình cho vị thành niên/thanh niên được lồng ghép với các hoạt động tuyên truyền, truyền thông về dân số kế hoạch hóa gia đình chung. Theo số liệu tổng hợp, năm 2017 có 585.000 lượt thành niên/thanh niên được tư vấn hoặc cung cấp dịch vụ dân số kế hoạch hóa gia đình, năm 2018 là 1.001.000 lượt người, năm 2019 là 7.419.000 lượt người, dự kiến năm 2020 là 7.700.000 lượt người.

4. Giảm 80% thanh niên dân tộc thiểu số, thanh niên di cư được tiếp cận với thông tin và dịch vụ chăm sóc sức khỏe sinh sản và sức khỏe tình dục

Từ năm 2011 đến nay, từ nguồn kinh phí của Chương trình mục tiêu quốc gia về Y tế, Chương trình mục tiêu Y tế - Dân số và các nguồn tài trợ khác nhau (UNFPA, WHO, MSI,...) các điểm cung cấp dịch vụ thân thiện với vị thành

niên, thanh niên đã thiết lập và duy trì hoạt động, trong đó tập trung vào việc thông tin giáo dục truyền thông và truyền thông vận động; Đào tạo nâng cao năng lực; Xây dựng và duy trì các Câu lạc bộ sức khỏe sinh sản tại cộng đồng (gần các khu công nghiệp có nhiều lao động di cư), Góc thân thiện với vị thành niên/thanh niên trong các trường học; Tổ chức các điểm cung cấp dịch vụ sức khỏe thân thiện với vị thành niên tại các cơ sở y tế; Giám sát hỗ trợ nâng cao chất lượng dịch vụ. Ngoài hoạt động trực tiếp do Ngành Y tế triển khai, Bộ Y tế cũng phối hợp chặt chẽ với các Bộ/ngành, tổ chức đoàn thể, các phương tiện truyền thông đại chúng để triển khai các hoạt động truyền thông, tư vấn về sức khỏe sinh sản /sức khỏe tình dục cho vị thành niên/thanh niên như Bộ Công an, Bộ Quốc phòng, Bộ Giáo dục đào tạo, Trung ương Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp phụ nữ, Hội Nữ Hộ sinh, Hội Kế hoạch hóa gia đình, Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Thông tấn xã Việt Nam. Đến nay đã có hơn 300 câu lạc bộ và góc thân thiện tổ chức cung cấp thông tin, tư vấn cho vị thành niên/thanh niên về SKSS; hơn 200 điểm cung cấp dịch vụ thân thiện với vị thành niên/thanh niên (bao gồm cả dịch vụ lâm sàng).

Bộ Y tế cũng phối hợp với một số địa phương tổ chức các buổi tập huấn, sinh hoạt theo chủ đề và cung cấp dịch vụ về chăm sóc sức khỏe sinh sản/sức khỏe tình dục cho thanh niên, đặc biệt là công nhân lao động tại các khu công nghiệp, khu chế xuất.

5. Kết quả triển khai dự án Thí điểm bác sỹ trẻ về vùng khó khăn

Để đáp ứng và ổn định nguồn nhân lực phục vụ chăm sóc, bảo vệ và nâng cao sức khỏe nhân dân, tiến tới mọi người dân được bình đẳng trong việc thụ hưởng dịch vụ y tế thuận tiện và có chất lượng, Bộ Y tế đã ban hành Quyết định số 585/QĐ- BYT ngày 20 tháng 2 năm 2013 của Bộ trưởng Bộ Y tế phê duyệt Dự án “Thí điểm đưa Bác sỹ trẻ tình nguyện về công tác tại Miền núi, vùng sâu, vùng xa, biên giới, biển đảo, vùng có điều kiện kinh tế – xã hội đặc biệt khó khăn (ưu tiên 62 huyện nghèo)” (Viết tắt là “Dự án thí điểm bác sỹ trẻ về vùng khó khăn” theo quyết định số 2304/QĐ-BYT ngày 26/4/2014 của Bộ trưởng Bộ Y tế). Đến tháng 6/2020, Dự án “Thí điểm đưa bác sỹ trẻ về công tác tại vùng khó khăn” đã có **354 bác sỹ trẻ tốt nghiệp loại khá giỏi đang ký tham gia dự án, được tuyển sinh và đào tạo bác sỹ chuyên khoa I và đã có 151 bác sỹ trẻ tốt nghiệp khóa đào tạo bác sỹ chuyên khoa cấp I đầu tiên được đào tạo theo dự án “Thí điểm đưa bác sỹ trẻ tình nguyện về công tác tại miền núi, vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn”**:

+ Dự án thí điểm bác sỹ trẻ tình nguyện là bước đột phá của ngành y tế trong việc tiến tới bảo đảm đủ số lượng nguồn nhân lực có trình độ chuyên môn, kỹ thuật cao đáp ứng được nhu cầu chăm sóc sức khỏe của nhân dân ở địa phương còn khó khăn, mục tiêu đến năm 2020 đưa khoảng 300-500 bác sỹ trẻ về công tác. Qua đó tạo cơ hội cho đông đảo người nghèo, người dân ở vùng sâu, vùng xa, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn được tiếp cận các dịch vụ y tế có chất lượng ngày một tốt hơn, hạn chế chuyển tuyến điều trị không cần

thiết, góp phần giảm quá tải ở các bệnh viện tuyến trên, tránh lãng phí cho người dân, cộng đồng và xã hội.

+ Dự án tạo điều kiện để các thầy thuốc trẻ có cơ hội cống hiến sức lực và trí tuệ, phát huy tính xung kích, tình nguyện góp phần xây dựng và phát triển đất nước.

III. ĐÁNH GIÁ CHUNG

1. Kết quả đạt được

Được sự quan tâm của Ban cán sự Đảng, các cấp chính quyền trong ngành Y tế, chính sách về phát triển thanh niên được triển khai thực hiện đạt hiệu quả; công tác thanh niên và quản lý nhà nước về thanh niên đã có những bước chuyển biến; bộ máy quản lý nhà nước về thanh niên đang dần được kiện toàn và hoạt động khá hiệu quả. Công tác Đoàn và phong trào thanh niên, công tác cán bộ Đoàn được các đơn vị, địa phương ngày càng quan tâm hơn. Công tác giáo dục lý tưởng, đạo đức, lối sống, nếp sống; hoạt động văn hóa, thể thao của thanh niên ngày càng được quan tâm, có nhiều chuyển biến tốt:

- Bộ Y tế là một trong rất ít Bộ ngành thành lập được Ban Chỉ đạo Công tác thanh niên do Thứ trưởng làm Trưởng ban. Hoạt động này thể hiện sự quan tâm của Lãnh đạo Bộ Y tế và sự đánh giá tầm quan trọng của công tác thanh niên đối với sự phát triển chung của ngành.

- Việc thành lập Câu lạc bộ Bí thư đoàn các đơn vị ngành y tế tạo được sự kết nối giữa đội ngũ thanh niên, cán bộ trẻ, cán bộ đoàn giữ các đơn vị trong ngành. Do vậy, các phong trào của công tác thanh niên ngành y tế ngày càng phát triển và lớn mạnh.

- Dự án “Thí điểm đưa Bác sỹ trẻ tình nguyện về công tác tại Miền núi, vùng sâu, vùng xa, biên giới, biển đảo, vùng có điều kiện kinh tế – xã hội đặc biệt khó khăn (ưu tiên 62 huyện nghèo)” được coi là điểm nhấn, đóng góp và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực phục vụ chăm sóc, bảo vệ và nâng cao sức khỏe nhân dân (đặc biệt ở vùng khó khăn – 62 huyện nghèo), tiến tới mọi người dân được bình đẳng trong việc thụ hưởng dịch vụ y tế thuận tiện và có chất lượng. Đây chính là minh chứng cho kết quả việc học tập, làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh của thanh niên ngành y tế “Đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên”.

2. Những tồn tại, hạn chế

- Còn một số đơn vị, địa phương chưa xác định rõ được chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước về thanh niên của đơn vị mình trong việc xây dựng và ban hành, tổ chức thực hiện cơ chế, chính sách, pháp luật đối với thanh niên; chưa phân định được nhiệm vụ quản lý nhà nước về thanh niên với hoạt động phong trào của đoàn thanh niên nên còn lúng túng trong việc giao nhiệm vụ cho đơn vị đầu mối triển khai thực hiện Chương trình phát triển thanh niên

- Công tác thanh niên tại một số đơn vị chưa thực sự được quan tâm đúng mức, các hoạt động tại đơn vị gặp khó khăn trong đó có khó khăn về kinh phí.

- Công tác tuyên truyền, phổ biến về Luật Thanh niên mặc dù đã được triển khai thực hiện xong chưa được thực hiện thường xuyên và liên tục, do đó ý thức về thực hiện Luật Thanh niên tại một số đơn vị thuộc Bộ và một bộ phận công chức, viên chức còn chưa rõ ràng;

- Việc lồng ghép các nội dung và mục tiêu của Chiến lược phát triển thanh niên trong quá trình thực hiện các nhiệm vụ chính trị của đơn vị còn ở mức độ nhất định, do đó, chưa thực sự phát huy được hết vai trò của thanh niên trong tình hình mới;

- Kinh phí đầu tư cho các chương trình, đề án phát triển thanh niên, công tác đào tạo, bồi dưỡng thanh niên còn hạn chế.

IV. Phương hướng, nhiệm vụ giai đoạn 2021-2030

1. Kiện toàn Ban chỉ đạo công tác thanh niên ngành y tế, bổ sung thêm các thành viên từ các đơn vị trực thuộc và sở y tế đại diện các vùng, miền.

2. Ban hành chương trình phát triển thanh niên ngành y tế giai đoạn 2021-2030 trên cơ sở Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2021-2030.

3. Tiếp tục đẩy mạnh các phong trào trong thanh niên và cán bộ trẻ ngành y tế thông qua hoạt động của Ban Chỉ đạo công tác thanh niên, Hội Thầy thuốc trẻ Việt Nam, Câu Lạc bộ Bí thư đoàn các đơn vị ngành Y tế.

4. Tiếp tục triển khai Dự “Thí điểm đưa Bác sỹ trẻ tình nguyện về công tác tại Miền núi, vùng sâu, vùng xa, biên giới, biển đảo, vùng có điều kiện kinh tế – xã hội đặc biệt khó khăn (ưu tiên 62 huyện nghèo)”, tổ chức Lễ bàn giao đưa các bác sỹ trẻ về công tác tại 62 huyện nghèo.

5. Đẩy mạnh công tác tập huấn kỹ năng, nghiệp vụ quản lý nhà nước về thanh niên cho cán bộ phụ trách công tác thanh niên tại các đơn vị thuộc, trực thuộc, các sở y tế trong toàn ngành..

6. Thường xuyên kiểm tra, đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về thanh niên tại các đơn vị trực thuộc và các Sở Y tế.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng (để b/c);
- Lưu: VT, TCCB.

KT. BỘ TRƯỞNG

THỨ TRƯỞNG

Trần Văn Thuấn